

Mölndals stad

molndals.stad@molndal.se

Rektorn vid Kvarnbyskolan

ulf.berglund@molndal.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Kvarnbyskolan
i Mölndals kommun

Tillsyn av Kvarnbyskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Mölndals kommun under våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Kvarnbyskolan besöktes av Skolinspektionen den 28 mars 2012.

Helhetsbedömning

I årskurs 9 nådde 92 procent av eleverna minst mål att uppnå i alla ämnen år 2011. Det genomsnittliga meritvärdet var 234 och andelen elever med behörighet till något nationellt program i gymnasieskolan var 99 procent. Samtliga dessa värden ligger väl över värdena i riket och kommungruppen.

Det kvalitetsarbete som bedrivs på skolan är inte dokumenterat. Resultaten redovisas endast i liten omfattning och de resultat som redovisas analyseras inte. Även en skola med goda resultat har behov av att lyfta resultaten och göra en gemensam analys av dessa för att utveckla verksamheten.

Vid Skolinspektionens besök framkommer inget annat än att skolmiljön är trygg och studieron god. Denna bild bekräftas av elevers och lärares svar i Skolinspektionens enkät och av intervju med rektor och elever.

Vid tillsynen av Kvarnbyskolan gjordes en fördjupad granskning av betyg och bedömning. Intervjuade lärare och elever beskriver att rutinerna för att informera om grunderna för betygssättning är bristfälliga. Varje lärare har sina rutiner och gör på sitt eget sätt. Detta innebär att några ger en fullödlig och god information till eleverna, medan betygen i några ämnen kan komma som en överraskning för eleverna. Skolinspektionen bedömer att detta är ett utvecklingsområde för skolan. Det får inte vara upp till varje lärare att bestämma om eller hur man informerar om grunderna för betygssättning.

Skolinspektionen vill också betona vikten av att ge lärarna förutsättningar för en rättvis och likvärdig betygssättning. Samverkan mellan lärare inom skolan och mellan skolor är en sådan förutsättning som måste utvecklas ytterligare på skolan.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på några områden som huvudmannen måste åtgärda för att utveckla verksamheten. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Kvarnbyskolan i Mölndals kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de

har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Mölndals stad att senast den 2012-08-15 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Det finns inte en plan mot kränkande behandling som innehåller dels konkreta åtgärder som skolenheten och varje särskild verksamhet avser påbörja och genomföra under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning, dels en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

Det finns en plan mot kränkande behandling som innehåller dels konkreta åtgärder som skolenheten och varje särskild verksamhet avser påbörja och genomföra under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning, dels en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts (6 kap. 6 och 8 §§ skollagen).

Särskilt stöd

När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

Rektor ser till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds (3 kap. 8 § första stycket skollagen).

Rektor ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

Rektorn ser inte till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

Lärarna får stöd för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg (3 kap. 14 §, 2 kap. 34 § skollagen).

Eleverna informeras om grunderna för betygssättningen och på begäran upplyses elever och deras vårdnadshavare om skälen för ett betyg (3 kap. 15, 17 §§ skollagen).

I de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

Rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap 4-5 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar / Lpo 94 2.8 Mål och riktlinjer, Rektors ansvar).

Rektor tar ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat (4 kap. 6 § skollagen).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Det finns inte en plan mot kränkande behandling som innehåller dels konkreta åtgärder som skolenheten och varje särskild verksamhet avser påbörja och genomföra under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning, dels en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering:

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Kvarnbyskolan har en likabehandlingsplan som också innefattar en plan mot kränkande behandling. Planen är emellertid allmänt formulerad och det framgår inte om åtgärderna bygger på en kartläggning av förhållandena vid skolenheten. En redogörelse för hur föregående års åtgärder genomförts finns inte heller i planen. Likabehandlingsplanen omfattar inte de olika diskrimineringsgrunderna och hur skolenheten avser att arbeta med dessa.

Av utredningen framgår att Kvarnbyskolans årliga plan mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav då den inte anger vilka konkreta åtgärder som skolenheten, utifrån en aktuell kartläggning, avser påbörja och genomföra under det kommande året. Planen innehåller inte heller en redogörelse för hur föregående års åtgärder genomförts. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs avhjälpa bristen.

Då det är diskrimineringsombudsmannen (DO) som utövar tillsyn över diskrimineringslagen och därmed bestämmelserna om likabehandlingsplan kommer Skolinspektionen att informera DO om att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller diskrimineringslagens krav.

Författning:

6 kap. 6 och 8 §§ skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Motivering:

Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå målen eller de kunskapskrav som minst ska uppnås ska detta enligt skollagen anmälas till rektorn. Rektor ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Enligt skollagen ska det av åtgärdsprogrammet framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn.

Rektor vid Kvarnbyskolan har delegerat arbetet i elevhälsoteamet till en av skolledarna. Hon ansvarar för utredning av elevers stödbehov och fattar också beslut om åtgärdsprogram. Skolans rutiner i detta arbete inleds med att en handlingsplan för eleven upprättas. Handlingsplanen är en enklare form av åtgärdsprogram som inte har föregåtts av en utredning. Först i ett senare skede utreds stödbehovet och åtgärdsprogram upprättas. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av är kortfattade och beskriver framför allt vilka åtgärder som ska vidtas utan att ta sin utgångspunkt i vilka behov eleven har.

Av utredningen framkommer att behovet av särskilt stöd inte utreds skyndsamt och att beslut inte fattas om åtgärdsprogram för samtliga elever som är i behov av särskilt stöd. Upprättade åtgärdsprogram anger inte vilka elevens behov är. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs avhjälpa bristen.

Författning:

3 kap. 8–9 §§ skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

Rektorn ser inte till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering:

Enligt skollagen ska eleverna informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättningen. Den som har beslutat betyget ska på begäran upplysa eleven och elevens vårdnadshavare om skälen för betyget. Vidare ska rektor se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Skollagen anger vidare att det i de individuella utvecklingsplanerna ska framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Vid intervjuer med elever och lärare framkommer att det är stor variation mellan hur lärare informerar elever om betygssättningen. Vissa lärare har individuella betygssamtal inför betygssättningen medan andra inte genomför detta. Det förekommer också att man har betygssamtal när betygen är satta och att eleven då får en motivering till det satta betyget, men även detta varierar mellan lärare. Skolan har ingen gemensam policy för hur information om grunderna för betygssättning ska ske. Rektor är medveten om att variationen är stor på skolan i detta avseende.

Intervjuade lärare uppger att det inte sker någon systematisk samverkan med andra skolor för att säkra att betygssättningen på skolan sker på ett rättvist och likvärdigt sätt. Detta har enligt lärare och rektor funnits tidigare, men genomförs inte för närvarande. Lärare i samma ämne samverkar på skolan och exempelvis sambedöms nationella ämnesprov. De lärare som är ensamma på skolan i sitt ämne samverkar ibland på eget initiativ med lärare på andra skolor. Intervjuade elever uppger att de inte tror att lärarna samarbetar kring betygssättningen. Det framkommer också att de är oroliga för att annat än kunskaper påverkar betygssättningen.

De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av innehåller en del med kunskapsuppföljning och en framåtsyftande del. Den framåtsyftande delen saknar en sammanfattning av de insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Av utredningen framgår att rektor inte ser till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar eftersom lärarna inte får stöd för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg. Av utredningen framgår även att eleven och elevens vårdnadshavare inte fortlöpande informeras om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling eftersom elever inte informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättningen och de individuella utvecklingsplanerna inte innehåller en sammanfattning av de insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs avhjälpa bristerna.

Författning:

2 kap. 34 §, 3 kap. 14, 15 och 17 §§, 10 kap. 13 § skollagen, Lgr 11 2.4 Övergripande mål och riktlinjer, Skola och hem / Lpo 94 2.4 Mål och riktlinjer, Skola och hem

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Enligt skollagen ska ett systematiskt kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen genomföras på skolenheten. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet genomförs. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Rektorn har enligt läroplanen ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Vid Kvarnbyskolan finns en verksamhetsplan för årets arbete och föregående års arbete utvärderas i en verksamhetsberättelse / kvalitetsredovisning. Verksamhetsberättelsen är en förteckning av de insatser som gjorts under föregående läsår utan koppling till högre måluppfyllelse. Endast en mycket begränsad del av resultaten dokumenteras i verksamhetsberättelsen och de resultat som redovisas analyseras inte. Kunskapsresultaten redovisas endast i form av behörighet till gymnasieskolans nationella program och genomsnittligt meritvärde. Exempelvis finns ingen analys av skillnaden mellan ämnen eller skillnaden i resultat mellan flickor och pojkar. Enligt rektor diskuteras och analyseras skolans resultat i personalgruppen, och då sätts nya mål för verksamheten. Detta arbete dokumenteras emellertid inte.

Av utredningen framgår att rektor inte tar ansvar för skolans resultat eftersom det inte bedrivs systematiskt och dokumenterat kvalitetsarbete. Skolans resultat redovisas inte och analyseras inte och kan därför inte omsättas i åtgärder för att uppfylla de nationella målen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs avhjälpa bristen.

Författning:

4 kap. 4-6 § skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar / Lpo 94 2.8 Mål och riktlinjer, Rektors ansvar

Bakgrund

Måluppfyllelse

Eleverna når kunskapsresultaten i hög grad. 99 procent av eleverna som avslutade årskurs 9 år 2011 hade behörighet till något nationellt program i gymnasieskolan. I riket var motsvarande andel 88 procent. Det genomsnittliga meritvärdet var 234, vilket kan jämföras med genomsnittet i riket som var 210. Andel elever som nådde minst mål att uppnå i alla ämnen i årskurs 9 var 92 procent år 2011, motsvarande andel i riket var 77 procent. Kunskapsresultaten har över tid legat på en stabil nivå med viss uppåtgående trend.

Skolinspektionens enkäter, intervju med rektor och samtal med elever ger bilden av en trygg skola med god psykosocial miljö.

Beskrivning av Kvarnbyskolan

Kvarnbyskolan är en skola i centrala Mölndal med cirka 400 elever i årskurserna 7–9. Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har två lärare som också har en del av sina tjänster som skolledare. Tillsammans med tre arbetslagsledare utgör dessa skolans ledningsgrupp. Personalen är indelad i tre vertikala arbetslag.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredaren Henrik Frykman och utredaren / juristen Julie Svane.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Dahlquist
Enhetschef

Barbro Nässén
Undervisningsråd / Föredragande

Skolinspektionen

Beslut

2012-04-19

9 (12)

Dnr 43-2011:5678

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).